

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
Львівський медичний фаховий коледж післядипломної освіти**

СИЛАБУС

Навчальна дисципліни	Основи економічної теорії
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	I5 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	3 кредити усього годин – 90 лекції – 12 семінарські – 20 самостійна робота – 58
Викладач	Вітюк Неля Юліянівна
E-mail, контактний телефон	neliavituk@gmail.com 0673199197
Посилання на сайт	medcolpo@gmail.com
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії» - це вибіркова дисципліна освітньо-професійної програми «Сестринська справа» підготовки фахового молодшого бакалавра. Дана компонента забезпечує набуття загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, що мають важливе значення для майбутніх медичних сестер. Дисципліна відіграє важливу роль в освіті медичної сестри, оскільки дає можливість оволодіти економічними знаннями, самостійно аналізувати, знаходити напрямки вирішення складних економічних проблем в галузі охорони здоров'я, використовувати методи економічної науки у своїй професійній діяльності. Вивчення дисципліни сприяє формуванню сучасного економічного мислення майбутніх медичних сестер, розуміння сутності і зв'язків між економічними процесами і явищами, забезпечує основи професійної економічної підготовки.
Мета та завдання курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» є: формування у студентської молоді основ наукового економічного світогляду, системи знань про основні поняття економічної теорії, усвідомлення сутності економічних законів і принципів господарювання в умовах ринкової економіки. В сучасних умовах ринкової економіки формування нового типу економічного мислення набуває надзвичайно важливого значення. Випускники повинні застосовувати отримані ними знання з економічної теорії на практиці в повсякденному житті і професійній діяльності, здійснювати вірний вибір рішень, володіти економічною культурою. Основними завданнями вивчення дисципліни є: навчити студентів орієнтуватися в різних напрямках, течіях і школах економічної науки, пов'язувати теоретичні ідеї та теорії з практикою економічного життя суспільства, професійною діяльністю, сучасними проблемами суспільства.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» у здобувача освіти будуть **сформовані наступні компетентності**: це сукупність **інтегральної компетентності** (здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов, відповідальність за результати своєї діяльності, здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях), **загальних компетентностей** (здатність трактувати економічні закони та економічні категорії; здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом; здатність пояснювати сутність і структуру господарського механізму як форми організації суспільного виробництва, специфіку підприємницької діяльності на ринкових засадах в сучасних умовах; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність інтерпретувати значення для різних сфер життєдіяльності вивчення основних понять і законів з метою розуміння, пояснення та використання механізмів економічних взаємозв'язків) та **фахових компетентностей** (особливості дії економічних законів та ринкового механізму в галузі охорони здоров'я; здатність робити правильний самостійний економічний вибір і нести за нього персональну відповідальність).

Програмні результати вивчення навчальної дисципліни:

- **знання**: основного змісту основних розділів економічної теорії; суті основних економічних явищ і процесів; особливостей розвитку ринкової економіки в Україні; основ організації фінансово-господарської діяльності закладів охорони здоров'я; змісту основних категорій законів і процесів ринкової економіки;
- **вміння**: самостійно аналізувати, розуміти і знаходити напрями вирішення складних економічних проблем в галузі охорони здоров'я; оцінювати результати господарської діяльності підприємств медичного комплексу, використовувати методи економічної науки в своїй професійній діяльності.
- **комунікація**: розуміти міждисциплінарні зв'язки, бути спроможними з'ясовувати суть одного і того ж поняття з позиції різних економічних дисциплін; володіти базовими знаннями в галузі економіки, зокрема економічної аналітики, в обсязі необхідному для засвоєння загально-професійних дисциплін; дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

Зміст курсу

Теми лекційних занять	Кількість годин
Економічна теорія: предмет, значення, функції, методи пізнання.	2
Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства. Економічна система та її зміст. Сутність відносин власності.	2
Товарне виробництво. Товар. Сутність і функції грошей. Історія розвитку грошей. Ринок в економічній системі суспільства. Інфраструктура ринку.	2
Підприємництво і підприємств	2
Виробництво, розподіл і використання національного доходу. Фінансова система. Державний бюджет. Держава у ринковій економіці.	2
Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин.	2
Усього:	12

Теми семінарських занять

Економічна теорія: предмет, значення, функції, методи пізнання.	2
Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.	2
Економічна система та її зміст.	2
Сутність відносин власності.	2
Товарне виробництво. Товар.	2
Сутність і функції грошей. Історія розвитку грошей.	2
Ринок в економічній системі суспільства. Інфраструктура ринку.	2
Підприємництво і підприємство.	2
Виробництво, розподіл і використання національного доходу. Фінансова система. Державний бюджет. Держава у ринковій економіці.	2
Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин.	2
Усього:	20

Теми самостійної роботи

Тема	Кількість годин
Історичний процес розвитку економічної науки та її основні школи.	2
Економічні потреби суспільства, їх суть і структура.	2
Власність. Сутність відносин власності.	2
Основні форми власності, їх еволюція та роль на сучасному етапі	2
Економічна система та її зміст.	2
Функції економічної теорії.	2
Історія розвитку грошей.	2
Ціна в ринковій економіці. Сутність ціни. Методи ціноутворення	2
Сутність, форми і чинники інфляції. Антиінфляційна політика в Україні	2
Ринкова інфраструктура в галузі охорони здоров'я. Формування державної та приватної інфраструктури в галузі охорони здоров'я	2
Особливості підприємництва в Україні.	2
Підприємництво в медицині.	2
Державний борг.	2
Національне багатство України та перспективи його нарощування	2
Державний бюджет: принципи побудови, функції, доходи і витрати. Бюджетний дефіцит, джерела його фінансування. Державний борг і його обслуговування	2
Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкових відносин	2

Місце України у світовій економіці. Роль міжнародних економічних організацій у трансформаційному процесі України	2
Форми міжнародних економічних відносин	2
Суспільне виробництво та ресурси.	2
Основи саморегулювання ринкової економіки.	2
Безробіття та його основні види.	2
Роздержавлення і приватизація власності: зміст та економічні наслідки	2
Лізинг та його характеристика.	2
Сучасний менеджмент: сутність, зміст, моделі.	2
Проблеми формування ринкової інфраструктури в Україні	2
Проблеми формування підприємництва в Україні.	2
Актуальні проблеми соціального та економічного розвитку України.	2
Порівняльна характеристика адміністративно-командної та ринкової системи господарювання.	2
Приватизація власності в Україні як умова становлення ринкової економіки.	2
Усього:	58

Пререквізити	Основи філософських знань. Історія та культура України. Правознавство.
Кореквізити	Соціологія. Філософія.
Постреквізити	Післядипломне навчання закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та вмінь з циклу гуманітарних дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем бакалавр.
Методи навчання	Для формувань умінь та навичок застосовуються такі методи навчання: - вербальні (лекція, пояснення, розповідь); - наочні (ілюстрація, демонстрація); - самостійна позааудиторна (індивідуальна) робота студентів.
Засоби діагностики	- письмовий тестовий контроль - комп'ютерний тестовий контроль - усне індивідуальне опитування - індивідуальне завдання - студентські презентації
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (диференційований залік)

Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу

1. Виникнення економічної думки.
2. Предмет економічної теорії.
3. Методи економічних досліджень.
4. Перші наукові школи. Меркантилізм і фізіократи.
5. Функції економічної теорії.
6. Фактори виробництва. Різні трактування ролі факторів виробництва.
7. Теорія продуктивності факторів виробництва. Ефективність виробництва.
8. Порівняльний аналіз традиційної, ринкової та адміністративно-командної господарських систем.
9. Змішана економіка: риси і національні моделі.
10. Власність: теоретичні аспекти.
11. Основні форми власності, їх еволюція та роль на сучасному етапі.
12. Приватна власність і її розвиток в українській економіці.
13. Державна власність: зміст і роль у різних економічних системах.
14. Кооперативна власність: основні риси, історичний досвід і перспективи розвитку.
15. Акціонерна власність і акціонерні підприємства.
16. Приватизація в перехідних економіках: необхідність, цілі, методи, результати.
17. Особливості приватизації в Україні і зарубіжних країнах.
18. Товарне господарство, його відмінності від натурального.

19. Поняття “Товар”
20. Вартість.
21. Споживча вартість.
22. Мінова вартість.
23. Традиційна та ринкова економічні системи. Роль ринку і проблеми його функціонування.
24. Особливості становлення ринкових відносин у галузі охорони здоров'я.
25. Теорія недосконалої конкуренції.
26. Досконала конкуренція як тип ринку.
27. Конкуренція в охороні здоров'я.
28. Функції конкурентоспроможності медичних організацій.
29. Умови формування конкурентного середовища виробників медичних послуг.
30. Конкурентне середовище виробників медичних послуг.
31. Чиста монополія як тип ринку. Антимонopolна політика.
32. Монополістична конкуренція.
33. Поняття монополії та конкуренції на медичному ринку в Україні.
34. Антимонopolна політика держави: світовий досвід та українська практика.
35. Ринок цінних паперів.
36. Фондова біржа.
37. Біржі праці, їх роль в галузі охорони здоров'я.
38. Формування приватної та державної інфраструктури в галузі охорони здоров'я.
39. Гроші: сутність, форми, функції.
40. Інфляція: сутність, форми, причини. Антиінфляційна політика.
41. . Інфляція в українській економіці.
42. Підприємництво: сутність, форми та роль в економіці. Організаційно-правові форми підприємств.
43. Підприємництво в медицині.
44. Види підприємства за формою, розміром, за сферою і видом господарської діяльності.
45. Податки: види, функції і роль в економіці.
46. Шляхи реформування податкової системи України. Бюджетно-податкова політика.
47. Тіньова економіка: причини, форми, вплив на суспільне життя.
48. Національна економіка як ціле. Кругообіг ресурсів, доходів, продуктів і грошей.
49. Макроекономічні вимірювачі. ВВП і способи його вимірювання. Чистий національний продукт, національний дохід. Індекси цін. Тіньова економіка.
50. Банки: види і функції.
51. Банківська система та її роль в економіці України.
52. Кредит: його сутність, роль в економіці і види.
53. Фінанси. Державний бюджет: структура і роль в економічному та соціальному розвитку.
54. Дефіцит бюджету. Державний борг.
55. Функції держави в ринковій економіці.
56. Методи державного впливу на ринкову економіку.
57. Суть визначення та види маркетингу.
58. Маркетинг в галузі охорони здоров'я.
59. Світова економіка: структура та тенденції розвитку.
60. Зовнішня торгівля і зовнішня торгова політика.
61. Міжнародні валютно-фінансові відносини в Україні

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії» є вибірковою для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Сестринська справа». Політика курсу базується на виконанні у повному обсязі навчальної програми курсу, відпрацюванні пропущених занять, виконанні самостійних завдань, академічній доброчесності. Присутність на всіх заняттях є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролів результатів без використання зовнішніх джерел інформації; самостійне виконання індивідуальних завдань та посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі здобувачами та викладачами.

Політика оцінювання курсу

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в тематичному плані дисципліни поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторної навчальної практики, контролюється під час семестрового чи підсумкового контролю.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється під час проведення диференційованого заліку у період екзаменаційної сесії згідно розкладу за умови відсутності академічної заборгованості.

Всі види контролю за навчальну діяльність здобувачу виставляються за національною 4-бальною шкалою:

Оцінка (відмінно) виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, має глибокі системні знання програмного матеріалу з основ економічної теорії, вмів вільно висловлювати власну аргументовану думку з питань передбачених програмою, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, виявив здібність до самостійної роботи.

Оцінка (добре) виставляється студенту, який виявив достатнє знання навчального матеріалу, виконав передбачені програмою завдання, показав знання з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення у ході подальшого навчання.

Оцінка (задовільно) виставляється студенту, який за допомогою викладача дає відповіді на певні запитання, недостатньо осмислює теоретичний матеріал, допускає помилки у відповідях на семінарських заняттях.

Оцінка (незадовільно) виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не володіє навичками самостійної роботи.

Література

Навчальна	Додаткова
1. Базилевич Б. Економічна теорія: підручник / Б. Базилевич. – К.: Знання, 2018. 2. Базилевич В. Основи економічної теорії / В. Базилевич. – К.: Знання, 2020. 3. Балацький Д. Основи міжнародної економіки / Д. Балацький, А. Череп. – Центр навчальної літератури, 2020. 4. Басюк Ю. Економічна теорія: політекономічний аспект / Ю. Басюк. – К., 2018. 5. Гасць В. Макроекономіка / В. Гасць, І. Кравчук, В. Юрчишин. – Інститут економіки НАН України, 2019. 6. Гасць В. Національне багатство України: проблеми формування та використання / В. Гасць. – К.: НАН України, 2018. 7. Гайдуцький П. Економіка підприємства / П. Гайдуцький, В. Юрчишин. – Центр навчальної літератури, 2020. 8. Гальчинський А., Єщенко П. Економічна теорія: підручник / А. Гальчинський, П. Єщенко. – К., 2016. 9. Геращенко О. Економіка ХХІ ст. / О. Геращенко – К., 2016. 10. Гринчуцький В. Економічна теорія: макро і мікроекономіка / В. Гринчуцький. – Чернівці: Рута, 2021. 11. Економічна теорія / М. Горлач, М. Соколов, М. Кримов, С. Лисенко та ін. – К., 2017. 12. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник. – К., 2019. 13. Економічна теорія: політекономія / В.Д.	1. Дзюбак С. Основи економічної теорії: навч. посібн. / С. Дзюбак, О. Ревак. – К., 2014. 2. Навчальний економічний словник-довідник (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємництва, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, біржова діяльність, планування). Терміни. Поняття, Персоналії. – Львів: Магнолія, 2007. 3. Камінська Т. Основи економічної теорії для студентів –медиків. – К., 2010. 4. Корнілова І. Світовий досвід фінансової підтримки інвестиційного розвитку // Вісник Київського Національного університету імені Т. Шевченка. – Київ: Київський університет, 2014.

- Лагутін, Л.В. Лагутіна, Е.В. Прушківська та ін. – КНЕУ, 2021.
14. Камінська Т. Основи економічної теорії: підручник. – 2 вид., – К., 2018.
 15. Ковальчук Т. Економічна теорія: навчальний посібник / Ковальчук Т., О. Діба. – Тернопіль, ТНЕУ, 2020.
 16. Козак Ю. Міжнародні економічні відносини / Ю. Козак, А. Булатова. – КНЕУ, 2018.
 17. Кокарев І. Основи економічної теорії / І. Кокарев. – К., 2017.
 18. Крупка М. Політекономія / М. Крупка, Ю. Козак. – Львів: Новий Світ, 2020.
 19. Круш П. Основи економічної теорії: підручник / П. Круш. – К., 2023.
 20. Лютий І. Економічна теорія: сучасний курс / І. Лютий. – К.: Центр навчальної літератури, 2022.
 21. Мочерний С.В. Основи економічної теорії / С.В. Мочерний, П.І. Юхиленко. – Львів: Світ, 2017.
 22. Поручник А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини / А. Поручник. – К.: КНЕУ, 2021.
 23. Реверчук І. Економічна теорія / І. Реверчук, С. Дорогунцов. – Львів: Новий Світ, 2020.
 24. Саблук П. Підприємництво: теорія, практика / П. Саблук, В. Лященко, І. Школьник. – К.: ІЕА, 2018.
 25. Савченко А. Основи економічної теорії / А. Савченко. – К.: Знання, 2020.
 26. Савченко А.Г. Фінанси: навчальний посібник / А. Г. Савченко. – Центр навчальної літератури, 2020.
 27. Сіденко В. Міжнародні економічні відносини / В. Сіденко. – К.: Знання, 2020.
 28. Стецюк П. Політекономія (підручник) / П. Стецюк, В. Пилипів. – Львів: Новий Світ, 2020.
 29. Чухно А. Основи економічної теорія: політична економія: навчальний посібник / А. Чухно, П. Саблук, О. Білорус. – К.: Центр навчальної літератури, 2019.
 30. Юрій С. Основи економічної теорії / С. Юрій, М. Крупка. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018.

Електронні ресурси

1. Навчальні посібники:
 - 1) Основи економічної теорії: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х.: Право, 2008. – 448 с. <https://surl.li/wttofs>
 2. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с <https://surl.li/pnkfrm>
 3. Курс лекцій з економічної теорії для неекономічних спеціальностей <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u74/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D>

Розглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії

формування загальних компетентностей
Протокол №1 від 29. 08. 2025 р.